

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. IV. Ejusdem iconis mirabilis apparitio, quantum ad substantiam,
constanti et antiqua fidelium traditione, suis probationibus firmata,
prudenter credibilis ostenditur. Post hanc apparitionem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

§ IV. Ejusdem iconis mirabilis apparitio, quantum ad substantiam, constanti et antiqua fidelium traditione, suis probationibus firmata, prudenter credibilis ostenditur. Post hanc apparitionem monasterium ad S. Petrum, alterius, quam Benedictini Ordinis, S. Galla ingressa est, ibique pie defuncta.

Constanti fidelium traditione,

Quae jam supra a me adversus laudata a Benedicto XIV et Carolo Antonio Erra Mss. testimonia disputata sunt, non eo spectant, ut historiae apparitionis imaginis Deiparae fidem omnem abrogari velim; imo vero haec non alio consilio a me prolata in medium fuerunt, quam ut spuris instrumentis, quibus haec perperam stabiliretur, rejectis, eam sincerioribus firmarem ac pie prudenterque credibilem ostenderem, nimirum ex antiquissima fidelium traditione, suis monumentis firmata, communique virorum, qua eruditione, qua pietate, illustrium consensu, quibus, cum nihil aliunde obest, pia prudensque haberi fides potest. Ut ut enim pro apparitionis illius veritate non militet ea traditio Ecclesiastica, quae irrefragabilis et suprimi ordinis sit; non deest tamen ei inferioris ordinis traditio, quam si absque solidis in contrarium rationibus repudies, multa etiam illorum tollas, necesse est, quae jam pridem religiosa pietate servantur in Ecclesia. Quid porro constans de illa imaginis Deiparae apparitione traditio doctorumque hominum consensus ferat, lubet hic recensere. Ut a recentioribus ad antiquiores ascendam, adducta num. 22 Benedicti XIV verba, laudatum sacrae Congregationis indultum, ipsaque Mss. instrumenta, de quibus jam actum a nobis est, indubiam fidem faciunt, a tribus jam certe saeculis historiam illam, quantum ad substantiam, passim admissam a fidelibus fuisse, talemque visam, quae sub ipsorum Pontificum Romanorum oculis publicis tabulis committi, inque ecclesia S. Mariae in Porticu exponi fidelibus posset. Et eadem quidem assentior Carolo Antonio Erra pag. 4 affirmanti, summos Pontifices eorumque vicarios in id semper invigilasse, ut, ne omnino fabulosa aut commentitia facta in ecclesiis exponerentur, neve ita piorum hominum illuderetur religioni; tametsi saeculo xv non eo sese semper extendere solita fuerit Pontificis vicariorum studiosa accuratio, ut tabulam nullam, seu scriptam, seu pictam, in ecclesiis appendi sinerent, nisi quae in historici facti adjunctis omnibus cum accuratioris criticae regulis chronologicisque notis exactissime conveniret.

que non tantum a 7 saeculis

44 Nec tantum tribus quatuorve postremis saeculis constans Romae fuit fidelium de admirabili imaginis apparitione consensus, sed et saeculo xii ea summopere vigeat, ut ex verbis Baronii ad annum 1198, num. 5 sat clare eruitur. Ita enim ipse loco citato: Romae autem idem Caelestinus Papa (III) propensiori studio, quo tene-

batur erga cultum venerandae imaginis Dei Genitricis Mariae, quae fuerat Gallae Placidiae (imo Gallae Patriciae, ut pag. 22 recte etiam advertit Carolus Erra) collocatae... in ecclesia, dicta S. Mariae in Porticu, aedificavit juxta ipsam hospitalem domum infirmorum, quam et redditibus locupletavit. De ipsa autem veneranda imagine vetus ista inscriptio hactenus perseverat.

« Haec est illa pie Genitricis imago Mariae,

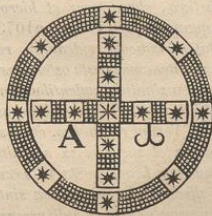
» Quae discumbenti Gallae patuit metuenti.»

Ita ibidem eruditissimus Annalium Ecclesiasticorum parens. Quibus versibus aperte indicatur id ipsum, quod communis jam tum ferebat traditio, nempe imaginem illam Deiparae Virginis, mira luce circumdatam, in aedibus S. Gallae, cum haec mensae accumberet, apparuisse, eoque prodigio piam Viduam vehementer fuisse obstupefactam. At quoniam tempore pereluto illi ciborio nempe, in quo veneranda illa imago servari solita fuit, versus illi insculpti fuerunt? Si laudati Benedicti XIV verbis, num. 23 recitatis, insistendum sit, contigit id sub S. Gregorio VII atque adeo sub annum 1075. Et opinioni huic duo in primis patrocinari videntur; alterum, quod memorati versus ex eo genere sint, quos Leoninos eocant, idque versusum genus non ante ejusdem Gregori VII tempora invaluisse, videatur; alterum vero, quod illud altaris umbraculum seu ciborium, jubente eodem Gregorio, confectum videatur, uti colligi potest ex duobus aliis versibus lapidi, sub ciborio jacenti, inscriptis in haec verba:

Septimus hoc praesul Romano culmine fretus,

Gregorius templum Christo sacravit in avum.

42 Veruntamen, si laudato Carolo Erra, de eodem argumento disserenti pag. 5 et 6, credimus, existimaverunt communiter rei antiquariae periti, ciborium illud non posse S. Gregorio VII ascribi, non solum quia id non patiebantur ciborii structura, characteres et stilus, sed etiam quia hieroglyphicum, opere etiam musivo efformatum, tempus multo antiquius denotabat. Illud quidem hieroglyphicum ipsumque altaris tegimen seu ciborium hodie non exstat, cum anno 1685 vetus S. Mariae in Porticu ecclesia destructa fuerit, ut nova exstrueretur, quae nunc a S. Galla nomen habet: utriusque tamen figura, teste laudato Erra pag. 6, ad posteros transmissa est, fuitque ciborium illud simile ciborio S. Clementis, quod Ciampinus parte I Veterum Monumentorum pag. 180, tab. 44, figura 1 exhibuit, quem proinde curiosus lector loco citato consulat; hieroglyphicum vero idem Carolus Erra ex Historia P. Josephi Matraja in hunc modum exhibet:

Porro per crucem sine ipsa patientis Christi effigie expressam, ipsum Christum Dominum saepe ab

AUCTORE
J. G.

AUCTORE.
J. G.

ab antiquis Christianis designatum, ab iisque per A et Ω Christi divinitatem, utpote qui Apocal. cap. 1 et 22 Alpha et Omega, principium et finis vocatur, significatam fuisse, nemo inficias ibit, qui veterum Christianorum monogrammata et exhibita apud laudatum Ciampinum part. 2, tab. 24 et sæpe alibi monumenta consuluerit. Unde dubium non est, quin etiam hic Christum Dominum per crucem, ejus vero divinam naturam per A et Ω indicare voluerit, qui hujus hieroglyphici auctor aut artifex fuit; ut adeo inde atque ex insculpto huic ciborio monogrammate

MP ΘΥ

quod est ΜΗΤΗΡ ΘΕΟΥ, seu Mater Dei, hieroglyphici hujus et ciborii ætas ac per consequens memorata supra traditionis antiquitas ostendi possit.

hieroglyphico,
forte seculo
vi confecto,

43 Etenim, utut certum non sit, quod quidam tamen contendunt, hujusmodi hieroglyphica statim a celebrata anno 431 Ephesina synodo apud Catholicos invaluisse, quo vel sic Nestorianam heresim, Virgini Matri Deiparæ titulum impie negantem, detestarentur, eamque Θεοτόκου seu Deiparam esse profiterentur; indubitatum tamen est, hieroglyphica ejusmodi in Italia ante medium sæculum vi in usu fuisse, cum, teste laudato Carolo Erra, Ravennæ in celeberrima ecclesia S. Vitalis circa annum 547, ut Ciampinus parte 2, pag. 65 etiam ostendit, musivis picturis decorata, simile hieroglyphicum paris antiquitatis conspiciatur. Unde et supra exhibitum, ab iisdem artificibus, qui Ravennæ in ecclesia S. Vitalis musivo operi incubuerunt, confectum fuisse, laudatus jam sæpe Erra non abs re suspicatur. Nec differtur quidem hic auctor pag. 7, hieroglyphica illa etiam postea sub Paschale I circa annum 820 adhibita fuisse. At, inquit, nonnihil hæc diversa sunt a nostro, quod exactissime consimile nunc est, quæ alibi conspiciuntur sub Joanne Papa VI anno 521 Pontifice Romano facta. Cum igitur nihil occurrat, unde pro certo statui possit, an sub Joanne I Papa proximisve ejus successoribus ab iisdem, qui Ravennæ laborarunt, artificibus, confectum fuerit ciborium illud, musivo opere adornatum, an vero sub Joanne PP. VI anno circiter 701, rem illam in medio relinquo, altissimam saltem antiquitatem ei attribuisse contentus. Neque ex adductis in fine num. 41 geminis versiculis consequens est, ciborium illud non ante S. Gregorii VII tempora extractum fuisse, cum illis versibus dumtaxat asserat sanctus Pontifex templum S. Marie in Porticu, antea scilicet restauratum, Christo in ævum sacrasse, quæ verissima sunt, etiamsi ciborium illud 4 aut 5 sæculis templo illo instaurato antiquius esset.

cujus anti-
quitatem
tantam non
exertunt
Leonini

44 Reponi tamen hic posset, tametsi ciborii illius structura, characteres et hieroglyphicum majorem, quam Gregorii VII, anno 1073 pontificis electi, ætatem indicare videantur, recentiorem tamen ejus ætatem manifesto ostendi ex inscriptis ei Leoninis seu similiter cadentibus versibus, qui tantum sæcula xi et subsequentibus passim usurpati fuerunt. Verum respondeo, etiamsi carmina illa rhythmica et *συντακτικὰ* seu similiter cadentia, a quodam Leone poeta 12 sæculi, qui ea in primis affectavit, Leonina dicta sint; inde tamen non consequens esse, ut nulli versus rhythmici et similiter cadentes, vel ante sæculum xi compositi fuerint: Quovis quippe sæculo, ut Ciampinus supra laudatus parte 1 Vet. Monim. cap. 3, pag.

29 recte advertit, accidere potuit, ut reperirentur poeta, qui artem pangendi similes versus amarent. Etenim cum poeta incuntis mediæ ævi versus rhythmicos, seu, quos nunc Leoninos dicimus, apud aurei sæculi scriptores Latinos invenirent, puta hunc Virgilii lib. xii *Æneidos*:

Ora citatorum dextra contorsit equorum,
et apud Ovidium in *Oratione Ulyssis*:

Si Troiæ fatis aliquid restare putatis,
ac rursus in *Epistola Hermiones ad Ulysem*:

Vir precor uxori, frater succurre sorori,
et apud Quintilianum hos Marci Tullii versus,
utut, ipso vivente, a nonnullis explosos:

Cedant armæ togæ. Concedat laurea linguæ.

O fortunatam, natam, me consule, Romam!
Cum, inquam, poeta mediæ ævi hujusmodi versus apud antiquos invenirent, potuit id genus carminum ipsis arrisisse, seu quod euphoniæ aliquam illis inesse crederent, seu quod hujusmodi versus homotonos seu rhythmicos facilius, quam alios, memoriæ mandari existimarent; ac proin pronum ipsis fuerit id genus carminum in monumentorum inscriptionibus adhibere.

E
versus ciborio
adscripti,

45 Et vero ante Gregorium PP. VII in usu fuisse similiter cadentes versus seu Leoninos, manifeste ostenditur tum ex versibus inscriptis casule regie regni Hungariæ apud Frolichum pag. 40, tum ex bulla plumbea, appenso diplomati Conrad Augusti anno 1038 edito, in cujus postica parte effigies Romæ sculpta visitur cum hoc versu: Roma caput mundi regit orbis frena rotundi. Diploma illud videtur apud Muratorium *Antiq. Italic.* mediæ ævi tom. 3, Dissert. 40, col. 697. Quin imo, ut eruditissimo Cardinali Baronio ad annum 538, num. 10 videtur, ante medium sæculum vi præ foribus ecclesie, quam Belisarius, ut offensum Numen conciliaret, erigendam curavit, lapidi, eo jubente, incisi fuerunt hi versus:

Hanc vir patricius Vilisarius urbis amicus

Ob culpæ veniam condidit ecclesiam.

Hanc iccirco pedem sacram qui ponis in ædem,

Ut miseretur eum, sæpe precare Deum.

Tantam quidem hujus inscriptionis antiquitatem laudatus Muratorius pag. 689 ut certam non habet: Attamen, inquit, sunt, quæ suadeant, ipso sæculo Christianæ æræ sexto inscriptionem fuisse positam. Vix enim post multa sæcula (seu post sæculum xi, quo similia carmina invaluisse feruntur) rogandus fuerat populus, ut precibus repetitis Belisario misericordiam a Deo impetraret. Ciampinus quoque homotonorum versusum ætatem ut valde probabilem ad sæculum vi vel vii aut saltem viii refert. Etenim parte 1 Vet. Monim. pag. 28 de janua ecclesie, S. Pudentiane in urbe Roma extractæ, in qua præter alios versus rhythmicos hi leguntur:

Occurrit sponso Praxedis lumine claro

Nos pia Praxedis prece sanctas confer ad odis.

In hæc verba loquitur: Conjectari si liceat, tam e characteribus, quam ex agni supra (ab eo) indicati figura, existimo (januam hanc) redolere tempora vi vel vii sæculi præsertim ex can. 82 conciliabuli quini-sexti sive Trullani, ubi ausu nimis improbo pseudo-synodus illa Romanam Ecclesiam corrigere præsumpsit, quæ legalem agnum parieti appingere consuevit.... Quare agnum istum expressum dicerem aut ante dictam synodum (atque adeo vel sæculo v vel vi) vel paulo

A paulo post (ac proin sub sæculi viii initium) in dicti canonis confutationem. Plura hujus generis carmina, nunc Leonina dicta, habes apud laudatum Muratorium tom. III, Dissertatione 40, col. 689 et seqq. et apud Ciampinum Vet. Monim. part. 1, pag. 26 et seqq., item part. II, pag. 5 et 165 et in Mantissa Emend. ac Addit., Mediolani anno 1729 edita, num. 4. Quas omnes inscriptiones, Leonino metro conceptas, ad sæculi XII initium aut XI exitum velle removere, nescio, an sat tutum esset.

ea apparitionis historia quantum ad substantiam prudenter credibilis adstruitur.

46 Ut ut sit, vel ex solo versu Leonino, bullæ plumbæ Conradi Augusti inscripto, sufficienter patet, priores versus in ciborio imaginis Deiparæ exaratos, ex hoc capite, quod Leonini sint, ad sæculi XI exitum aut sequentis exordium referendos non esse, nec ex iis contra memoratæ traditionis immemorabilem antiquitatem legitime quidquam concludi. Quod si quis tamen omnino velit, versus illos, non secus ac recitatos in fine num. 41, ciborio illi inscriptos fuisse S. Gregorii VII temporibus, haud equidem tantopere refragabor, si modo aliud nihil contendatur, quam sanctum illum Pontificem, cum anno 1073, teste Baronio num. 84, instauravit et consecravat diaconiam S. Mariæ in Porticu dictam, ciborium illud una cum ipso templo restaurasse, ac pro antiqua hujus inscriptione, soluto forsân stilo concepta, qua mirabilis illius imaginis Deiparæ apparitio referebatur, aliam inscriptionem, ejusdem rei testem, quæ facilius, quam antiqua, legi et memoræ mandari posset, ex invalescente tum usu, rhythmico metro conceptam incidî jussisse. Sive igitur, uti apud laudatum Erra pag. 7 contendit Petrus Felini, veneranda illa Deiparæ imago, quæ in ædibus S. Gallæ mirabiliter apparuerat, ab ipso S. Joanne I in ciborio, vel a se, vel a sancta Vidua nostra instructo, collocata fuerit; sive, prout idem Carolus Erra conjicit, Joannes PP. VI, construendis ejusmodi operibus, teste Anastasio Bibliothecario, addictus, illud tegimen seu ciborium confici jussit, in eoque, ut natione Græcus erat, illud A et Ω, hieroglyphicum Græcum, Græcoque habitu vestitæ Deiparæ imaginem, mira apparitione illustrem, collocarit; sive demum ciborium illud, cujus tamen structura, characteres, hieroglyphicum et monogramma communi antiquariorum judicio, teste erra, Gregorii VII temporibus antiquiora sunt, ab eo Pontifice ex parte instauratum, ac nova inscriptione Leonini versibus concepta exornatum dicatur; id semper manebit intactum, tam immemorabili tanque constanti traditione ac forte etiam scriptis testimoniis jam ante tempora S. Gregorii VII apparitionem illam firmatam fuisse, ut, cum nihil in contrarium valde militet, ea quantum ad substantiam prudenter a fidelibus credi possit.

B teste Baronio num. 84, instauravit et consecravat diaconiam S. Mariæ in Porticu dictam, ciborium illud una cum ipso templo restaurasse, ac pro antiqua hujus inscriptione, soluto forsân stilo concepta, qua mirabilis illius imaginis Deiparæ apparitio referebatur, aliam inscriptionem, ejusdem rei testem, quæ facilius, quam antiqua, legi et memoræ mandari posset, ex invalescente tum usu, rhythmico metro conceptam incidî jussisse. Sive igitur, uti apud laudatum Erra pag. 7 contendit Petrus Felini, veneranda illa Deiparæ imago, quæ in ædibus S. Gallæ mirabiliter apparuerat, ab ipso S. Joanne I in ciborio, vel a se, vel a sancta Vidua nostra instructo, collocata fuerit; sive, prout idem Carolus Erra conjicit, Joannes PP. VI, construendis ejusmodi operibus, teste Anastasio Bibliothecario, addictus, illud tegimen seu ciborium confici jussit, in eoque, ut natione Græcus erat, illud A et Ω, hieroglyphicum Græcum, Græcoque habitu vestitæ Deiparæ imaginem, mira apparitione illustrem, collocarit; sive demum ciborium illud, cujus tamen structura, characteres, hieroglyphicum et monogramma communi antiquariorum judicio, teste erra, Gregorii VII temporibus antiquiora sunt, ab eo Pontifice ex parte instauratum, ac nova inscriptione Leonini versibus concepta exornatum dicatur; id semper manebit intactum, tam immemorabili tanque constanti traditione ac forte etiam scriptis testimoniis jam ante tempora S. Gregorii VII apparitionem illam firmatam fuisse, ut, cum nihil in contrarium valde militet, ea quantum ad substantiam prudenter a fidelibus credi possit.

nec ei obest S. Gregorii et Anastasii silentium.

47 Nec mirum adeo videri debet, nihil de ea apparitione, S. Gallæ facta, locutum fuisse S. Gregorium Magnum, cum is, uti num. 9 docui, minime sibi proposuisset S. Gallæ Vitam ejusque gesta omnia enucleate describere, at solum ejus mirabilem ad Superos transitum. Quod autem Anastasius Bibliothecarius in Actis S. Joannis PP. I de apparitione illa etiam non meminisset, id nihilo magis mirandum est, quandoquidem res illa, ut ut tempore S. Joannis I gesta, ad ejusdem Pontificis elogium proxime non spectabat. Cetera, quæ nempe ad hujus imaginis figuram, cultum, translationem concessaque eam devote venerantibus beneficia spectant, cum

imaginis illius historiam non scribamus, nostrum non est hic commemorare. Qui hæc pernoscere exoptat, adeat is Carolum Piazza decade 2 Vitæ S. Gallæ et editam anno 1750 a laudato sapissime Carolo Erra Historiam hujus imaginis, ubi multa scitu digna, sed quæ ad hunc Commentarium non attinent, pertractata reperiet. Porro ex iis, quæ superius disputata sunt, id quoque conficere volo, quam merito credatur S. Gallæ post mariti sui obitum ad tempus aliquod, uti S. Fulgentius num. 43 etiam innuit, puta annum unum aut paulo plus in sæculo mansisse, ut ædes suas, in quibus veneranda Deiparæ imago prodigiose apparuerat, in ecclesiam sub ejusdem Deiparæ invocatione Deo consecrandam converteret; nec non de opulentis suis facultatibus partim in ecclesiarum, ac fortassis nominatim in S. Stephani Catagalla dictæ, earumque ministrorum subsidium, partim in egenos distributis, non plura sibi reservasse, quam unde per suæ vitæ decursum, larga adhuc, teste S. Gregorio Magno, indigentibus elemosynarum opera impendere posset.

AUCTORE J. G.

48 Superest, ut, an Ordinis Benedicti monasterium, ut quidam volunt, deinde ingressa sit S. Gallæ, atque, an sub annum 550, uti Mabillonius Sæc. I Benedictino pag. 113 adstruit, mortem obierit, nunc paucis investigemus. Ac primo quidem eam germanis Ordinis S. Benedicti monialibus accensendam non esse, agnovisse videtur ipse Mabillonius, dum in Indice Sanctorum I Sæculi Benedictini S. Gallæ nomini asteriscum (*) ut num. 3 docui, non præposuit, quo characteri sui Ordinis stricte dictos alumnos utriusque sexus designare assolet. Quia tamen nihilominus complures Benedictini hagiologi eam sui Ordinis alumnam faciunt, lubet hic, ut antea pollicitus sum, ostendere, eam annis aliquot ante monasticam vitam amplexam fuisse, quam Benedictinis monialibus primum conditum fuerit cænobium, atque adeo monasterium illud apud B. Petri ecclesiam, in quod S. Gallæ secessit, Benedictini Ordinis tunc certe non fuisse. Et vero, etiamsi Mabillonio in Præf. ad Sæc. I Benedict. num. 48 liberaliter concederetur, quod tamen, ipso fatente, incertum est, S. Scholasticum subito plurimas instituti sui socias ac participes in cellis seu cænobiis habuisse, has tamen in ipsa urbe Roma certo non habuerit, antequam juxta Cassinum primus sibi suisque monialibus erectus Parthenon fuerit, seu, ut veteris cujusdam poeta verbis partim utar, priusquam Virginalium suum fratris conjunxerat ædi, quod, cum Cassinensi, a S. Benedicto anno 528 conditi cæpto, annis certe aliquot posterius sit, consequens fit, ut monasterium apud S. Petri ecclesiam, in quod S. Gallæ sub annum 523 aut 524, seu anno uno alterove post mariti obitum, ut ex num. 19 et seq. colligitur, sese recepit, primo parthenone Benedictino non paucis annis, ac forte medio integrove sæculo antiquius sit.

Post hanc apparitionem monasterium ad S. Petrum, E

49 Novi quidem, a Pancirolo in Thesauris absconditis almæ urbis Romæ, regione 7, ecclesia 7, pag. 509 dici, apud S. Petrum olim cænobium fuisse monialium, quæ in privato quodam Ms. archivi S. Petri Monachæ S. Benedicti vocantur, indito earum ecclesie S. Catharinæ nomine; sed præterquam quod nullatenus probari possit, in illud cænobium S. Catharinæ, et non potius in aliud e vicinis, de quibus Piazza decade 1, cap. 9 Vitæ S. Gallæ agit, sese sanctam Viduam recepisse, documentum illud Ms., quod Pancirolo

quod non fuit tunc Ordinis S. Benedicti,

AUCTORE.
J. G.

Pancirolo ab antiquitate non laudat, quodque praefatus Piazza pag. 50 non parum suspectum habet, vel recentius est, vel certe tantam auctoritatem non habet, ut contra allatas a me rationes monasterium illud, in quod S. Galla secessit, Benedictini Ordinis fuisse, dici possit ante conditum apud Cassinum, ut Mabillonius scribit, primum S. Scholasticæ cenobium. Accedit, quod etiamsi laudatum a Panciolo documentum et antiquum et genuinum esset, nihil inde tamen adversus opinionem nostram erinci posset, cum monasterium illud olim quidem, ut Pancirolus vult, Monialium Benedictinarum fuisse potuerit, tum nempe, cum vel diu, vel haud ita pridem post conditum primum parthenonem dilatari cepit earum institutum; tametsi propterea illud idem cenobium nec ab exordio suo, nec S. Gallæ temporibus Benedictini Ordinis existerit. Ceterum quænam illa fuerit religiosæ vitæ Regula, quam S. Galla secuta est, an S. Basilii, quæ tum passim in monasteriis italicis viguisse videtur, an vero alterius sancti institutoris, tacentes S. Gregorio Magno, ego definire non ausim.

B
S. Galla in gressa est, ibique sub ætate defuncta.

50 Quod autem ad emortuale sanctæ Viduæ tempus determinandum attinet, dissentiant non nihil inter se Mabillonius et Ferrarius, ille dum in Sac. 1 Benedict. pag. 113 S. Gallæ obitum ex S. Gregorio referens, hunc circa annum 550 contigisse scribit, hic vero, dum in Elogio S. Gallæ, quod ad diem 6 Aprilis edidit, ejusdem obitum anno Salutis circiter 542 affigit. Ast uter verosimilius statuit? Mihi quidem nihil suppetit, quo emortuale Sanctæ annum certo determinem; verum, si conjecturæ hic locus sit, nescio, an illustris Vidua nostra captæ anno 546, ut Muratorius in Annalibus Italiæ scribit, a Totila urbi Romæ superstes vixerit, quandoquidem Procopius, cujus de Rusticiana, S. Gallæ sorore, verba dedi num. 11, de sancta Vidua nostra ne verbo quidem meminit, ad verosimiliter alioqui facturum, si et hæc patriæ urbis cladi superstes fuisset, summamque suæ sororis calamitatem vidisset, aut parem fuisset experta. Cum tamen, teste S. Gregorio Magno, S. Galla in monasterio apud S. Petri ecclesiam multis annis simplicitati cordis atque orationi dedita Deo servierit, hujusque monasticæ vitæ exordium ex supra dictis ad annum circiter 523 aut 524 referendum videatur, ut anni illi numero multi tanto verosimiliter inventri queant, haud abs re erit, sanctæ Viduæ nostræ vitam, contra ac Ferrarius fecit, ad usque currentem annum Christi 546 protrahere, quo forte anno, ne patriæ suæ calamitatem suis oculis videre ac præter gravissimos corporis dolores, quibus conflictabatur, acerbissimam subire ærumnam cogere, ad æterna gaudia virtutumque suarum mercedem a Deo evocata fuit. Habe modo ejus Acta, quæ S. Gregorius Magnus sub titulo : De Transitu Gallæ, ancillæ Dei, lib. iv Dialogorum conscripsit.

C

ACTA

Ex l. iv Dialogorum S. Gregorii Papæ I, cap. 13 edit. Paris. anni 1705, tom. II, col. 392.

Interea neque hoc silendum arbitror, quod mihi personarum gravium atque fidelium est relatione compertum a Gothorum namque temporibus b Galla, hujus urbis e nobilissima puella, Symmachi consulis ac patricii filia d, intra adolescentiæ tempora marito tradita, in unius anni spatio ejus est morte viduata e. Quam dum fervente mundi copia ad iterandum thalamum et opes et ætas vocarent, elegit magis spiritualibus nuptiis copulari Deo, in quibus a luctu incipitur, sed ad gaudia æterna pervenitur f, quam carnalibus nuptiis subijci, quæ a lætitiâ semper incipiunt, et ad finem cum luctu tendunt. Huic autem cum valde ignea conspersio g corporis inesset, cœperunt medici dicere, quia nisi ad amplexus viriles rediret, calore nimio contra naturam barbas esset habitura h: quod ita quoque post factum est. Sed sancta Mulier nihil exterioris deformitatis timuit, quæ interioris Sponsi speciem amavit. Nec verita est, si hoc in illa fedaretur, quod a celesti Sponso in ea non amaretur.

2 Mox i ergo, ut ejus maritus k defunctus est, abjecto seculari habitu, ad omnipotentis Dei servitium sese apud beati Petri Apostoli ecclesiam monasterio tradidit l, ibique multis annis simplicitati cordis atque orationi dedita, larga indigentibus elemosynarum opera impendit m. Cumque omnipotens Deus perennem jam mercedem reddere ejus laboribus decrevisset, cancri ulcere n in mammilla percussa est. Nocturno autem tempore ante lectum ejus duo candelabra lucere consueverant : quia videlicet amica lucis non solum spirituales, sed etiam corporales tenebras odio habebat. Quæ, dum nocte quadam ex hac eadem faceret infirmitate fatigata, vidit beatum Petrum Apostolum o inter utraque candelabra ante suum lectum consistentem : nec perterrita timuit, sed ex amore sumens audaciam p exultavit, eique dixit : Quid est, Domine mi, dimissa sunt mihi peccata mea? Cui ille, benignissimi tui est vultus, inclinato capite, annuit, dicens : Dimissa, veni. Sed, qui quamdam sanctimoniam feminam in eodem monasterio præ ceteris diligebat, illico Galla subjunxit : Rogo, ut soror Benedicta q mecum veniat. Cui ille respondit : Non, sed illa talis r veniat tecum ; hæc vero, quam p̄tis, die erit trigesimo secutura s.

3 His itaque expletis, visio Apostoli assistentis et colloquentis ei ablata est. At illa protinus cunctæ Congregationis accivit matrem t, eique, quid viderit, quidve audierit, indicavit. Tertio autem die cum ea, quæ jussa fuerat u, sorore defuncta est x. Illa vero, quam ipsa poposcerat, die est trigesimo subsecuta : Quod factum nunc usque y in eodem monasterio manet memorabile,

D

Galla, amissa nobili marito secundas nuptias respuit,

a
b
c
d
e

E

f
g
h

monialis facta canero affligitur, suum obitum prenoscit,

i
k
l
m
n

F

o
p

quædo in suo
g
r

s
et cum una socia moritur, altera dein subsequente

t
u
x
y